Gemeente Raalte

Collegevoorstel

Onderwerp	Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2026-2040
Zaaknummer	74323-2025
B&W vergadering	16 december 2025
Integrale advisering	Herman Mulder (financiën)
Portefeuillehouder	Dhr. B. (Breun) Breunissen
Voor informatie	Petra van Eekeren

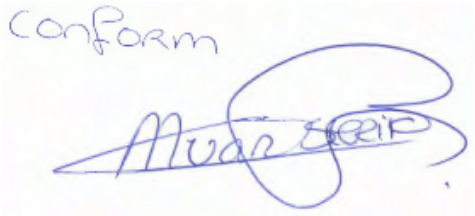
Bestuurssamenvatting

De gemeente heeft de wettelijke taak om te voorzien in voldoende en adequate onderwijshuisvesting. Om zicht te hebben op de investeringen voor (vervangende) nieuwbouw en renovatie voor de kortere en langere termijn is een Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2026-2040 opgesteld (IHP). In dit plan zetten we uiteen op welke wijze we de komende15 jaren via ingrepen in de onderwijshuisvesting willen bijdragen aan een kansrijke ontplooiing van alle kinderen en jongeren die in de gemeente Raalte onderwijs volgen. Het geeft een meerjarig beeld van de omvang, kwaliteit, planning en de te verwachten investeringen aangaande de schoolgebouwen in de gemeente.
De inhoud van het IHP is het resultaat van een gezamenlijk traject van de schoolbesturen en de gemeente.

Beslispunten

1. De raad voor te stellen het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2026-2040 vast te stellen;
2. De raad voor te stellen het college opdracht te geven om voor de in het plan genoemde voorzieningen per project, per gepland jaar, in de definitie fase een haalbaarheidsstudie uit te werken en voor te leggen aan de raad.

Besluit

Inleiding

Gemeente en schoolbesturen hebben beide hun eigen taken op het gebied van onderwijshuisvesting. De gemeente is verantwoordelijk voor de aanwezigheid van voldoende adequate onderwijscapaciteit. Schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor onderhoud, de aanpassing en de exploitatie van schoolgebouwen. Het IHP is een gedeelde ambitie van gemeente en schoolbesturen opgenomen om tot uitvoering van maatregelen in de onderwijshuisvesting op korte, middellange en lange termijn te komen. Een gedeelde ambitie werd door het onderwijs te weinig herkend in het IHP van 2021. Daarnaast was in het IHP 2021 het Carmel College Salland niet opgenomen. Ook zien we dat kinderopvang een meer prominente plek krijgt binnen de onderwijshuisvesting en daardoor vraagt om een plek in het gemeentelijke beleid. Deze argumenten, en de groeiopgaves in de gemeente Raalte, hebben geleid tot een herijking van het IHP.

De schoolbesturen zijn nauw betrokken geweest bij de ontwikkeling van het IHP. Het concept IHP wordt met de schoolbesturen besproken in een op overeenstemmingsgericht overleg (OOGO) op 18 december 2025. Het verslag van het OOGO wordt op 19 december met u gedeeld en toegevoegd aan het raadsvoorstel.

Uitgangspunten
Bij de totstandkoming van het IHP zijn de volgende beleidsuitgangspunten geformuleerd:

- Thuisnabij onderwijs: we hechten waarde aan het behoud van een basisschool in ieder buurtdorp, tot zover dit verantwoord is op grond van de onderwijskwaliteit en gezonde exploitatie.
- Faciliteren kindfuncties: het integreren van kindfuncties in onderwijsvoorzieningen wanneer dit ten goede komt aan de ontwikkelkansen van kinderen.
- Passend vernieuwen: we onderscheiden meerdere vormen van vernieuwing bij schoolgebouwen zodat we gerichter en passender kunnen anticiperen op de verschillende situaties.
- Kwalitatieve gebouwen: uitgangspunt voor de kwaliteit van te vernieuwen schoolgebouwen zijn de kaders en
- de financiële normering die zijn opgenomen in het 'Kwaliteitskader huisvesting' van onafhankelijk kennisinstituut Ruimte OK.
- Duurzaam en groen (1): we gaan bij vernieuwbouw en nieuwbouw uit van 'maximaal voorbereid op energieneutraal'.
- Duurzaam en groen (2): in geval van renovatie en nieuwbouw is het streven een groenblauw schoolplein te realiseren. Dit is een optionele aangelegenheid waarover per project afspraken worden gemaakt.
- Gezonde volumes: we streven naar volumes van minimaal 200 leerlingen tenzij er omstandigheden zijn om hiervan af te wijken. Een belangrijk afwijkingscriterium vormen de schoolgebouwen in de buurtdorpen.
- Slim bouwen: ontwerp en bouw zijn zodanig flexibel dat het gebouw naar de toekomst relatief eenvoudig aanpasbaar is. Door projecten in de tijd gefaseerd uit te voeren, leren we van ervaringen.
- Sturen op efficiëntie: de gemeente zorgt macro voor voldoende onderwijscapaciteit in de wijken en dorpen en een goede spreiding hiervan. Hoe die beschikbare capaciteit wordt benut, is primair aan de schoolbesturen zelf.

Beoogd effect

Dit plan biedt een routekaart waarlangs we kwalitatieve en betaalbare onderwijshuisvesting hopen te realiseren die van belang is voor een kansrijke ontplooiing van de huidige en toekomstige leerlingen in onze gemeente.

Argumenten

1.1 Het IHP helpt om gezamenlijke keuzes te maken voor adequate onderwijshuisvesting.
Het IHP heeft een looptijd tot 2040. Via deze lange doorkijk kan onze gemeente tijdig anticiperen ontwikkelingen en helpt het om, met de schoolbesturen, keuzes voor de korte, middellange en lange termijn te maken.

1.2 De groeiopgave heeft direct invloed op de capaciteit van onderwijshuisvesting.
Een IHP is helpend bij het voorbereiden op passende capaciteit van onderwijsvesting bij de ontwikkeling van leerlingaantallen in onze gemeente.

1.3 Lokale kleur aan wettelijke taak.
Gemeente en schoolbesturen hebben op grond van wetgeving beide hun taken en verantwoordelijkheden bij onderwijshuisvesting. Het IHP geeft een lokale kleur aan deze gezamenlijk opdracht. Een gedragen IHP is helpend bij het uitwerken van inhoudelijke onderwijsambities en lokaal beleid.

1.4 Het IHP geeft een beeld van de investeringen die verwacht worden betreffende onderwijshuisvesting.
De geplande investeringen voor onderwijs huisvesting zijn de komende jaren fors. In de begroting wordt financieel rekening gehouden met investeringen voor de komende 4 jaar. Ieder project wordt door middel van een haalbaarheidsstudie voorgelegd aan de raad om opgenomen te worden in de begroting. De geplande investeringen worden opgenomen in het Toekomstig Investeringsoverzicht (TIO) en jaarlijks toegevoegd als bijlage bij de begroting. Daarmee wordt het uw raad mogelijk gemaakt om de geplande investeringen integraal af te wegen.

2.1 De haalbaarheidsstudie per project onderbouwt inhoudelijke en financiële keuzes.
De haalbaarheidsstudie vormt de basis voor de besluitvorming door college en raad. Alleen projecten die zijn opgenomen in de begroting zijn definitief.

Duurzaamheid

Voor renovatie gaan we in de basis uit van de wettelijke eis van Bijna Energie Neutraal (BENG). Om financieel-technische redenen is het in de regel niet mogelijk en/of lonend om meer dan BENG na te streven. Bij vernieuwbouw en nieuwbouw gaan we uit van 'maximaal voorbereid op energieneutraal'. Ontwerp en bouw worden zodanig ingericht dat het in de toekomst zonder fundamentele ingrepen mogelijk is om door te groeien naar een energieneutraal (ENG) gebouw, wanneer de omstandigheden voor ENG aanwezig zijn wat betreft technologie, subsidie en netcongestie.

Kanttekeningen

1.1 Dynamisch plan
Het plan is opgesteld met de gegevens die beschikbaar zijn. Maar, het is niet mogelijk om te voorspellen welke ontwikkelingen zich de komende twee decennia exact zullen voordoen. Gemeente en schoolbesturen blijven daarom structureel met elkaar in gesprek. Na 4 jaar wordt bekeken of de visie en beleidsuitgangspunten uit dit plan aanpassingen behoeven.

1.2 Om te kunnen anticiperen op de ontwikkeling van leerlingaantallen in Raalte Noord is het zaak tijdig een locatie te reserveren voor onderwijs.
In de plannen voor Raalte Noord moet een locatie gereserveerd worden voor onderwijs. Wanneer de leerlingaantallen zich ontwikkelen volgens de prognose is er ruimte nodig voor een extra onderwijsvoorziening.

1.3.1 Het IHP heeft geen formele juridische rechtskracht.
Het IHP heeft de status van een 'overeenkomst' tussen schoolbesturen en gemeente maar heeft geen juridische status. Gemeente en schoolbesturen hebben beide een inspanningsverplichting om tot realisering van de in dit plan opgenomen afspraken te komen.

1.3.2 In het IHP kiezen we voor een basisambitie met hogere bouwkosten, Ruimte OK, die bestaat uit een hogere kwaliteitsambitie dan de bouwkosten van VNG.
De basisambitie van Ruimte OK sluit aan bij de lokale ambitie o.a. op het gebied van kwaliteit en duurzaamheid. Ook zijn de bedragen van Ruimte OK beter afgestemd op de marktprijzen. We vragen scholen een bijdrage van 5% van de Ruimte OK-norm, omdat deze basisambitie bijdraagt aan minder onderhoud en lagere exploitatiekosten.

1.4.1 Projecten na de eerste vier jaar vormen onderdeel van de integrale afweging.
Het IHP geeft een doorkijk naar 2040. Echter kunnen er financieel geen rechten aan het plan ontleend worden.

1.4.2 Om het IHP in het gewenste tempo uit te voeren is voldoende ambtelijke capaciteit nodig.
De ambtelijke inzet is per project verschillend. Wel moet er rekening mee gehouden worden dat er voor de uitvoering aanvullende ambtelijke inzet nodig is. Per haalbaarheidsstudie dient nog inzichtelijk gemaakt te worden hoeveel aanvullende ambtelijke capaciteit benodigd en beschikbaar is. De komende periode wordt inzichtelijk gemaakt hoeveel aanvullende ambtelijke capaciteit benodigd is voor de uitvoering van het IHP.

1.4.3 Bijkomende kosten zijn een inschatting
Per project is er een stelpost voor bijkomende kosten opgenomen. Bij de uitwerking van de haalbaarheidsstudie wordt inzichtelijk gemaakt hoeveel de bijkomende kosten daadwerkelijk zullen zijn. De stelpost is onder andere bedoeld voor onderzoekskosten, projectbegeleiding etc.

Financiën en Fiscale aspecten

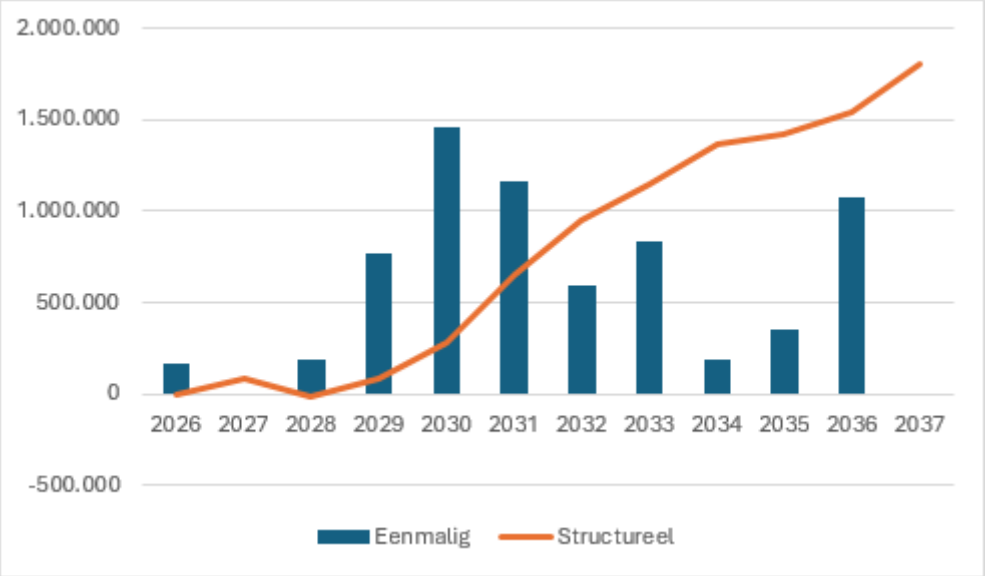
De inhoud van het IHP vormt de basis voor maatregelen in onderwijshuisvesting. Zoals reeds is aangegeven wordt er per school een haalbaarheidsstudie uitgewerkt. In de haalbaarheidsstudie vindt ook een nadere uitwerking plaats van de financiële component. Op basis van de normbedragen uit het IHP wordt er in de periode 2026-2037 een investering verwacht van € 50 miljoen, waarvan de schoolbesturen € 1,7 miljoen betalen.
In de begroting 2026 is voor het eerst een Toekomstig Investeringsoverzicht (TIO) opgenomen, jaarlijks wordt dit overzicht geactualiseerd. In de volgende actualisatie zal ook het IHP 2026 verwerkt worden. Het TIO geeft uw raad de mogelijkheid om investeringen integraal te beoordelen.

Voor de periode 2026-2029 zijn de verwachte structurele en incidentele lasten inzichtelijk gemaakt. De planvoorbereidingskosten zijn als eenmalige kosten opgenomen, waarvoor nog eenmalige dekking nodig is. Voor de benodigde bedragen dient nog dekking gevonden te worden in de begroting 2026-2029. Voor de benodigde dekking worden in 2026 aanvullende voorstellen ingediend, waarbij de haalbaarheidsstudie het uitgangspunt is.

School	**Investering gemeente**	**2026 I**	**2026 S**	**2027 I**	**2027 S**	**2028 I**	**2028 S**	**2029 I**	**2029 S**
De Rietkraag	€ 1.237.500	€ 168.750			€ 86.319		€ 86.319		€ 86.319
Oostenwind	€ 1.393.568					€ 190.032			€ 97.205
Esmoreit	€ 4.900.793							€ 773.809	
Beschikbaar begroting 2026-2029							-€ 100.410		-€ 100.410
Benodigd 2026-2029		**€ 168.750**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 86.319**	**€ 190.032**	**-€ 14.091**	**€ 773.809**	**€ 83.114**

De teruggave van het gebouwdeel aan de Zwolsestraat is niet opgenomen in deze tabel. Volgens de nota grondbeleid komt de grond beschikbaar voor exploitatie bij het teruggeven van de locatie aan de gemeente. De sloopkosten worden onderdeel van een toekomstige grondexploitatie. Bij het ontwikkelen van de gronden dient bepaald worden op welke manier de sloopkosten van het Carmel College Salland (gebouwdeel Zwolsestraat) gedekt worden.

Voor de periode 2026-2037 zijn de structurele en incidentele lasten inzichtelijk gemaakt. In onderstaande grafiek zijn de structurele lasten cumulatief opgenomen. De aanvullende structurele lasten lopen op tot € 1,8 miljoen in 2037. Deze worden opgenomen in het Toekomstig Investeringsoverzicht, waarbij voor de jaren na 2029 nog geen financiële middelen beschikbaar zijn. Jaarlijks vindt er een integrale afweging plaats bij het vaststellen van het nieuw beleid.

Vervolg

Het IHP geeft een indicatie van de benodigde investeringen in onderwijshuisvesting over een periode van 15 jaar. Per genoemde voorziening wordt een haalbaarheidsstudie uitgewerkt die per project wordt voorgelegd aan de raad ter besluitvorming.

Communicatie

Communicatie volgt middels een persbericht.

Bijlagen

Bijlage 1	Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2026-2040
Bijlage 2	Verslag OOGO 18 december 2025 (volgt 19 december 2025)
Bijlage 3	Persbericht
Bijlage 4	Raadsvoorstel Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2026-2024